

[Hanne Budtz.]

men jeg sagde dengang, at det var praktisk for lovgiverne at komme ud og se, hvordan arbejdet foregår i marken. Jeg sagde også, at jeg var blevet klogere af ved selvsyn at se invalideforsikringsrettens arbejde. Jeg er stadig væk tilhænger af de principper, jeg omtalte, da vi behandlede lovforslaget første gang; men som jeg også har forsøgt at klargøre over for det ærede medlem, tror jeg, at en overbygning som den her foreslåede vil være for kostbar og for langsomt arbejdende. Jeg mener — det samme har været nævnt fra partiet venstres side, lige som jeg tror, ministeren har været inde på det — at invalideforsikringsretten, således som den er i øjeblikket, kunne anvendes som appelinstans, det ville medføre en forenkling; men alt dette må vi se nærmere på under udvalgsarbejdet.

Socialministeren (Strøm): Jeg skal ikke indlede nogen diskussion med det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen om, i hvilket omfang der er givet tilslutning til appelinstansen. Jeg har forstået det ærede medlem sådan — bl. a. på grundlag af det, han sagde i anden omgang — at hvis vi er i stand til at fremføre betragtninger, der kan overbevise det ærede medlem og hans parti om det rigtige i det, jeg har foreslået, vil man fra venstres side ikke være uvillig til at gå med dertil. Under udvalgsarbejdet håber jeg det må lykkes for os at gøre det klart, at hvis en afgørelse, truffet af invalideforsikringsretten, ikke kan indankes for andre instanser end den samme invalideforsikringsret, vil det ikke være tilfredsstillende; det ville da være det eneste område inden for dansk retslovgivning, hvor der ikke kunne finde appel sted. Jeg for mit vedkommende synes, det er urimeeligt, at mennesker, som ikke kan arbejde, som er syge, som føler sig slået ud, og som ved en afgørelse fra invalideforsikringsretten får at vide, at de ikke kan få invaliderente, ikke kan henvende sig til en ankeinstans, sådan som man dog kan det i alle andre sager. Jeg håber, vi må nå frem til enighed om dette spørgsmål i indeværende folketingår.

Ragnhild Andersen: Jeg takker ministeren for oplysningerne om henstillingen til invalideforsikringsretten.

Jeg er i øvrigt enig i de udtalelser, ministeren lige sluttede med, og i den forbindelse vil jeg gerne sige til det ærede medlem fru Hanne Budtz, at jeg fandt det ikke overbevisende, at det ærede medlem var svunget fra det, som jeg synes både juridisk og på anden måde rigtige synspunkt, som det ærede medlem gav udtryk for for 2 år siden, og over til nu at hævde, at det måtte være nok med, at invalideforsikringsretten fik mulighed for at modtage anker over afgørelser, der var truffet af invalideforsikringsretten. Dette kan ikke være en tilstrækkelig garanti for de invaliderede eller en tilstrækkeligt betryggende lovgivning for dem — deri er jeg ganske enig med den højtærede socialminister.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Holger Larsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i postloven.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 157, fremsættelsen i tidenden sp. 477).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Poul Hansen (Svendborg): Et forslag af samme ordlyd som det, der her foreligger, var jo til behandling i sidste folketingssamling, men nåede ikke at blive færdigbehandlet af udvalget. Jeg skal derfor indskrænke mig til ved denne lejlighed at henvise til mine udtalelser fra dengang, men vil dog gerne føje en enkelt bemærkning til.

Under udvalgsbehandlingen i forrige samling viste der sig jo ikke megen mulighed for at få gennemført forslaget, således som det var fremsat, og det samme vil vel være tilfældet nu igen. Jeg tager derfor sikkert ikke

[Poul Hansen (Svendborg).]

fejl, når jeg antager, at den uændrede genfremsættelse af forslaget ikke skyldes uvilje hos ministeren mod at forhandle om tingene, men mere det, at udvalget jo ikke selv kom til vejs ende med sine overvejelser. Jeg må derfor formode, at ministeren har foretrukket at fremsætte et forslag, som han principielt anser for det rigtige, men i øvrigt vil være villig til at forhandle om f. eks. en modereret forhøjelse af avisportoer mod til gengæld at få udligning gennem forhøjelser på andre felter. I søgelyset i så henseende har jo været såvel spørgsmålet om bortfald af den særlige lokalporto, vi har her i landet, som en forhøjelse af betalingen for befordring af adresseløse tryksager.

Mit parti ville anse det for rigtigst at vedtage lovforslaget i den fremsatte form, men vi tilsiger dog vor medvirken til fortsatte drøftelser for også ad andre veje at finde det øgede provenu, som forslaget tilsigter.

N. Chr. Christensen: Dette lovforslag blev som nævnt ikke færdigbehandlet i sidste samling, og der er derfor ingen grund til nu i dag at gentage de indvendinger, som vi fremførte ved første behandling dengang, mod de foreslåede ændringer i postloven, først og fremmest en ændring af avisposttaksterne.

Jeg vil dog gerne i anledning af den ærede socialdemokratiske ordførers udtalelser sige, at det forbyrder mig, at det skulle være ministerens principielle opfattelse, der har fundet udtryk i dette forslag. Jeg kan ikke tro, det er nogen principiel opfattelse hos ministeren, at der bør ske en forhøjelse fra 25 til 100 pct. på de takster, der for tiden gælder for avisportoer; det forekommer i hvert tilfælde mig at være en i allerhøjeste grad usaglig fremgangsmåde. Jeg kunne meget bedre tænke mig, at det forholder sig sådan, at den højtærede minister af sin kollega finansministeren havde fået påbud om at finde en halv snes millioner kroner og så har måttet vende tilbage til, om det ikke kunne ske ved en forhøjelse af avisportoer, det forslag, som vi tidligere har drøftet her i salen.

Jeg tror imidlertid, det i udvalget er blevet ganske klart, at den forhøjelse, den højtærede minister har foreslået, er for glubsk. Det ville være helt urimeligt over

for en enkelt del af postvæsenets kunder at gennemføre en sådan forhøjelse. Jeg lånte derfor også opmærksomt øre til, hvad ordføreren for socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Poul Hansen (Svendborg), sagde om, at socialdemokratiet var villigt til at forhandle om andre veje, således at den byrde, der her foreslås lagt over på pressen, kan blive fordelt på en mere rimelig måde. Herfor har der været redegjort i udvalget, og i en fortsættelse af disse forhandlinger ønsker mit parti gerne at deltage, idet vi dog samtidig, nu da lovforslaget på ny fremsættes for folketinget, ønsker at understrege, at der kan ikke være tale om, at vi fra vor side vil gå ind for en så urimelig byrde, som lovforslaget er udtryk for. Men jeg har forstået, at den højtærede minister også er klar til at opfylde finansministerens ønske ved at skaffe pengene på anden vis, og til en forhandling herom vil vi gerne medvirke.

Bruun de Neergaard: Vort parti kan næppe afvise, at der er en vis berettigelse for at foretage en forhøjelse af avisportoer; men vi er noget tvivlende overfor, om ministeren netop har ramt den rigtige procentsats for den samlede forhøjelse, og vi vil også gerne i et udvalg, således som vi gjorde det i fjor, diskutere, om de forskellige procentvise forhøjelser inden for de forskellige kategorier af avisportotaksterne også er berettigede. Vi anerkender pressens betydning som kulturfaktor, og når vi skal diskutere en forhøjelse af avisportoer m. m., må vi sikre os, at en sådan forhøjelse ikke får slagside, således at den del af pressen, der væsentligt varetager denne funktion, rammes hårdere end den del af pressen, som er mere udpræget forretningsmæssig. Vi er noget betænkelige ved en nedsættelse af vægtgrænsen, og vi er også betænkelige ved de tanker, der har været fremme om afskaffelse af lokalportotaksten. Jeg kan dog på mit partis vegne tilsige vort medarbejderskab under en fortsat saglig forhandling om dette spørgsmål.

Jørgen Jørgensen (Lejre): Jeg forstår, at dette lovforslag fra ministerens side er ment som et led i bestræbelserne for at tilvejebringe bedre balance på statens budgetter, et spareforslag, og jeg afviser slet

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

ikke, at der kan være grund til at undersøge også de områder, som ministeren har taget op her. En forhøjelse af avisportoer, som det er foreslået, tror vi ikke er ønskelig eller heldig, men vi vil ikke afvise at deltage i fortsatte drøftelser af de spørgsmål, der i øvrigt er rejst.

Også under hensyn til, at det er stillet i udsigt, at nye synspunkter for disse forhøjelser kunne fremkomme under de videre drøftelser, vil vi naturligvis ikke afvise at deltage i fortsatte drøftelser i et udvalg som det, der tidligere har beskæftiget sig med lovforslaget. Men sådan uden videre at give tilslutning til det, ministeren her har foreslået, ser vi os på nuværende tidspunkt ikke i stand til.

Alfred Jensen: Jeg har tidligere på den kommunistiske gruppes vegne givet udtryk for vort syn på det lovforslag, der her er til behandling. Da vi sidst drøftede det her i tinget, hævdede man også, at det var et led i spareforanstaltningerne. Vi har vendt os imod den form for spareforanstaltninger, som går ud på, at det gøres dyrere for befolkningen at leve. Vi kan ikke forstå, det er rimeligt, at man sparer ved at gøre alting dyrere og dermed jo faktisk også er med til at skabe begrundelse for pristigninger, hvor det måtte være muligt at få sådanne presset igennem. Jeg har jo ikke deltaget i de forhandlinger, der har været ført i udvalget, og kan derfor ikke bidrage til debatten ved at udtale mig i forlængelse af forhandlingerne dér; men jeg forstår, at der fortsat er uvilje imod de, som det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen betegnede dem før, glubske forhøjelser, der er nedfældet på papiret, og jeg håber, at lovforslaget, hvis det kommer tilbage til tinget, vil være ledsaget af ændringsforslag, der rummer mulighed for at give det et andet udseende, end det har i dag. Jeg kan imidlertid sige, at vi mener, det bør gå, som det gik i sidste samling, at lovforslaget bliver i udvalget og ikke mere vender tilbage til tinget.

Oluf Pedersen: Da lovforslaget sidst var til behandling her, oplyste jeg, at for dagbladene nummerporto var der i 1954 af

ministeren foreslået en stigning fra 1,8 til 2,2 øre; det fik ministeren nej til, men nu foreslår han 3 øre. For andre blade var der i 1954 foreslået en stigning fra 4 til 4,8 øre; også det fik ministeren nej til, men nu foreslår han 6,6 øre. For anmeldelsesportoer ønskede ministeren i 1954 en stigning fra 15 øre til 20 øre; det fik han nej til, men nu foreslår han 30 øre. Der blev dengang foreslået en samlet stigning på 20 pct.; skønt ministeren ikke kunne få dette gennemført, foreslår han nu 60 pct. Jeg ved ikke, hvad meningen kan være med en sådan politik, og om man tror, at den kan give noget resultat i det lange løb.

For ugebladene er der i forhold til 1918 sket en stigning i portoer til $4\frac{1}{2}$ gang så meget, og det svarer til den almindelige pristigning her i landet, godt og vel. Det vil altså sige, at i forhold til alt andet koster portoer allerede i dag lige så meget for ugebladene, som den kostede før krigen, så her trænges der ikke til nogen stigning. Postvæsenet fik dengang for et ugeblad 60 øre om året, og det vil ministeren efter det foreliggende forslag have skal stige til 4 kr. 63 øre eller det 7-8-dobbelte. Jeg kan ikke se, at der er noget rimeligt i en sådan forhøjelse. Jeg ved godt, at den motiveres med, at man skal spare, men det at sætte taksterne op for bl. a. at få penge til folkepensionen, som jeg ikke synes kommer bladene ved, er efter min mening en underlig form for besparelse.

Det har været meddelt, at visse blade — det gælder også ugeblade — har tænkt på at gå over til privat omdeling, og jeg vil da gerne spørge ministeren: hvis ugebladene nu gik over til privat omdeling, hvor meget ville så postvæsenets indtægter gå ned, og hvor meget vil ministeren regne med at der kunne spares på udgifterne?

Da vi i sin tid behandlede statsbanernes takstforhøjelser, var jeg meget betænkelig ved disse, og jeg tør desværre sige, at jeg fik ret, for de gav jo ikke det ønskede resultat. Folk reagerede, og det kan man også risikere her. Men lad os nu sige, at indtægterne ikke falder mere end udgifterne ved en sådan omlægning, så er der dog det spørgsmål tilbage: hvad vil der ske for samfundet som helhed? Ja, forhøjelser af postvæsenets takster går jo ind i

[Oluf Pedersen.]

pristallet, idet posttaksterne hører med til det, som bestemmer, hvad leveomkostningerne er her i landet; det vil sige, at over halvdelen af landets befolkning, lønmodtagere og pensionister, får refunderet hver eneste øre, som de skal betale i højere porto. Hvad bliver så resultatet? Det bliver, at forhøjelsen væltes over på det øvrige samfund, over på eksporterhvervene, og bevirker en almindelig fordyrelse. Når staten så oven i købet ikke får flere penge, hvad bliver det hele så til?

Hvis ministeren og regeringen tænkte over virkningerne af det, der er foreslået her, tror jeg, at de lod forslaget falde, og jeg håber, at folketingets flertal stadig er i stand til at sige nej.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg vil gerne takke for den relative velvilje, der er kommet til orde fra de ærede ordførere. Jeg er klar over, at når jeg siger „relativ“, bør jeg understrege, at der ikke er tale om nogen absolut tilslutning fra alle sider til det foreliggende lovforslag; men at der i hvert fald er forhandlingsvilje til stede hos den overvejende del af de ærede ordførere, er en kendsgerning.

Over for det ærede medlem hr. Poul Hansen (Svendborg)s bemærkninger vil jeg gerne sige, at det er rigtigt, at når forslaget fremtræder i samme skikkelse som den, hvori det blev fremsat i juni måned i år, skyldes det, at vi ikke i udvalget nåede frem til endelig enighed, og af praktiske grunde har jeg anset det for rimeligt at fremsætte lovforslaget i samme skikkelse, uden at der deri ligger, at jeg er uimodtagelig for forslag om en anden fordeling af de forhøjelser, man ønsker inden for postvæsenet.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen, at det er vel nok lidt svært sådan at tale om principielle opfattelser i et spørgsmål som dette; det er jo ikke så forbundet med stærke principper. Jeg kan bekræfte, at vi helst havde set, at det forslag, vi har fremsat, var gået igennem i den form, det har — et sådant ønske er vel naturligt — men derfra og til at holde fast i princippet på, at det er den eneste mulige løsning, er der et meget langt spring.

Derfor vil jeg gerne over for det ærede medlem erklære mig helt indforstået med, at de forhandlinger, vi var inde i i udvalget, føres videre med det formål for øje at få fremskaffet de millioner, der er tale om.

Det ærede medlem hr. Alfred Jensen har lov til at ønske, at lovforslaget bliver i udvalget, men jeg kan altså ikke dele dette ønske; og efter de udvalgsforhandlinger, der fandt sted i sommer, er der sikkert god grund til at tro, at det ikke får lov til at blive i udvalget hele denne samling. Jeg ønsker altså stik imod det ærede medlem, at udvalget gør sit arbejde færdigt så hurtigt som muligt, så at disse forhøjelser kan blive en realitet.

Til det ærede medlem hr. Oluf Pedersen skal jeg sige, at jeg føler egentlig ingen trang til at gå ind i en diskussion som den, vi havde, da lovforslaget var til behandling sidst; men når det ærede medlem nu igen fremsætter den påstand, at når man går ud fra 1918, er stigningen af avisportotaksterne meget større end de stigninger, der er sket i det øvrige prisniveau, må jeg dog sige, at det kunne også skyldes — det beder jeg det ærede medlem erindre sig — at postvæsenet allerede i 1918 fik alt for lidt for at udbringe aviser og ugeblade. Derfor kan man ikke uden videre ræsonnere på den måde, det ærede medlem gør.

Det ærede medlem spørger mig, hvorledes det ville gå, hvis dette forslag resulterede i, at man gik over til at udbringe ugebladene uden om postvæsenet. Det kan jeg selvfølgelig ikke have nogen mening om, men det er min opfattelse, at der er så stor forskel på, hvad man måtte betale for at få en privat udbringning i gang, og på det, postvæsenet får selv efter disse forhøjelser, at ingen konkurrence vil være mulig. Det kan vi selvfølgelig have forskellig opfattelse af, men det er altså postvæsenets opfattelse, at sådan ligger det, og hvis den er rigtig, er der ingen grund til at frygte, at udbringelsen af ugebladene, selv om der sker en forhøjelse for udbringelsen deraf, skulle gå over til private.

Når det ærede medlem spørger, hvad postvæsenet ville spare, hvis al udbringning af aviser og ugeblade overgik til privat udbringning, må jeg sige, at jeg er ikke i stand til på stående fod at svare derpå. Det kan jeg ikke, før der er foretaget visse

[Ministeren for offentlige arbejder.]

beregninger. Men det er klart, at nogen besparelse ville der blive tale om med hensyn til mandskab. Jeg tror imidlertid ikke, der er megen realitet i det ærede medlems tanke; jeg tror, der fortsat er en sådan forskel på, hvad det vil koste at udbringe ad privat vej, i hvert fald hvis det sker ved privat arbejdskraft og til tarifmæssige lønninger, og hvad udbringelsen gennem postvæsenet vil koste, at der ikke vil blive tale om konkurrence, selv om der sker en vis forhøjelse af portoen for ugeblade og aviser.

Oluf Pedersen: Da vi sidst behandlede forslaget, fremkom jeg med en redegørelse for de stigninger, der var sket, og det glæder mig for så vidt, at den højtærede minister nu efter at have haft lejlighed dertil ikke har kunnet bestride, at den er rigtig. Det vil sige, at man i virkeligheden allerede inden den foreslåede forhøjelse har $4\frac{1}{2}$ -doblet det, man fik i 1918. Nu drejer det sig om en monopoliseret virksomhed, idet postvæsenet har monopol her i landet. Enhver kan jo ikke lave postvæsen — kunne man det, kunne jeg godt tænke mig at overtage det hele. Jeg tror, det kunne blive en udmærket forretning, og jeg tror nok, jeg skulle kunne konkurrere og give ordentlige lønninger og det hele. Der er nemlig den fare, at man ikke, når man ser, at der er en stigning, som ikke svarer til den normale, tænker: ja men der kan jo være en anden fejl. Det er faren ved en monopoliseret virksomhed, at man ikke rationaliserer. Vi har set det for statsbanernes vedkommende. De kom og forsøgte at få dækning, og så sagde man: når der er underskud på statsbanerne, så skal de have dækning. Men det viste sig, at der blev ikke dækning, og så gik man til en rationalisering, og dér må man sige at statsbanerne er på vej til det helt rigtige. Det samme burde postvæsenet gøre. Hvad er det for en måde at transportere på i vore dage? Postbudene kører rundt på cykler eller går i stedet for at bruge moderne befordringsmidler. Hvis postvæsenet ikke fik portoforhøjelser, måtte det finde andre veje til at løse det økonomiske problem, så det ikke fik underskud — hvad det i øvrigt ikke har som helhed, men ikke fik

underskud på aviserne. Jeg tror, det er en fejl at vedtage en lov som denne. Hvis man lod være med det, undgik man den stigning i pristallet, som jeg talte om før. Sådan noget burde man tænke over i folketetinget, inden man laver den slags love. Så ville meget af det, der bliver lavet her, aldrig blive lavet.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg vil kun udtale min glæde over, at det ærede medlem hr. Oluf Pedersen roser de danske statsbaner for deres rationalisering og fremsynethed, men jeg kan trøste det ærede medlem med, at postvæsenet er akkurat lige så langt fremme med hensyn til rationalisering.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Poul Hansen (Svendborg): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 97, fremsættelsen i tidenden sp. 399).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Knudsen: Forslaget til det kommende skatteårs ligningslov indeholder atter i år forskellige ændringer i de bestående ligningsregler. De ændringer, den højtærede finansminister har stillet forslag om, vil utvivlsomt blive hilst med tilfredshed af skatteyderne, og de imødekommer da også berettigede ønsker netop fra de kategorier af skatteydere, som de tager sigte på. Der er en enkelt af ændringerne, som jeg ikke